

„POKROK“ vyehodi každý piatok

Adresa pre všetky zásielky:

Josef Tealík Uh. Skalica (Szakolcza).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a
platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:
Na celý rok 2 kor. — Na pol roku
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.
Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy sa ne-
prijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Nové jaro v Italii.

V Taliansku kde práve soptí rozhnevaný „Vesuv“ oheň, lávu, sirku, a vulkanicky popol naplňuje široko ďaleko povetrie a zatemňuje slnce, odbavujú sa slavnosti nového jara. Taliani sú južný horkokrevný národ, milujú volnosť a zábavy. Práve tak jako oslavuje sa koniec fašiangov so zábavami a maškarnými plesami, tak slávia v Taliansku nové jaro, so spevom, tancem, a zábavou.

Tohoto roku tieto slavnosti vystaly pod dojmom ohromného nešťastia ktoré peknu Italii navštívilo.
Náš obrázok predstavuje nové jaro, jako ho v Italii oslávili.

Rolnícky sjazd.

Bol som už na mnohých sjazdoch roľníckych v susednej Morave, ale môžem povedať, že som sa tam vždy mnoho nového poučil a oduševnil.

Predstavte si mohutný zástup roľníckeho ľudu v jeho pestrých krojoch, vytečných rečníkov, ktorí pojednávajú otázky národohospodárskeho života, a vtedy uznáte, jak veľká sila je v nás roľníkoch, o ktorej my nič nevieme, lebo nemáme seba-povedomia, schádza nám vzdelanosť a organizácia, vzdor tomu, že my sme tí, čo nasýťujeme celý svet.

Naši susedi roľníci sú organizovaní, majú svoje svazky, spolky, záduhy atď. a vzdor tomu sa každoročne schádzajú, a sjazdy shromaždenia vydržiavajú, organizujú sa ku obrane svojich vlastných záujmov.

Svolanie takéhoto veľkého roľníckeho sjazdu do Skalice bolo by mojou najvрейšou túžbou, aby sme sa roľníci celého údolia pri Morave ležiaceho od Skalice až po Stupavu sišli, do jedného svazku sdružili, roľnícké organizácie si previedli, ktoré by ku povzdvihnutiu ľudu nášeho roľníckého prospešné byly.

Táto moravská dolina nemá žiadneho priemyslu. Len pozrite na ľavej strane vypýňajú sa hrdé komíny rozkvitnutého priemyslu, Hodonín, Breclava, Conger atď. a u nás všade pusto, mŕtvo, keď sa naši ľudia chcú vyživíť idú do práce do Rakús lebo na Moravu, a ktorí neideme živíme a upadáme.

Organizácia táto by sa nechala zdarne previesť, veď spolkov máme i tak dost, je pravda že mnohé z nich živoria pre nedostatok vzdelaných sil a netečnosť a ľahkomyselnosť ľudu našeho na pr. Gbely kde ľahkomyselnosť, závisť a zášť občanov, ktorá je povestná na celom okolí, zmari všetky snahy — len že to shromaždenie by novému rozkvetu priviedlo, a stali by sa strediskami hospodárskeho života, spojiť by sa mohli v jeden mohutný celok a tým spôsobom celý obchod na seba prevziať.

Na tomto sjazde by sme si pohovorili o tom, či potrebné pre jednotlivé obce, by hmotne rozkvitáť mohli, čo je príčina úpadkov a živorenia? Jaké spoločné podniky roľnícke by sme mali založiť, akým spôsobom roľnícky priemysel podvyhnúť.

Každá obec by vyslala svojich zástupcov, ktorí by žiadosti predniesli a občanom svojim tiež odpoveď priniesli.

O veci tejto mienim viackrát písať, zaspať jej nedám a prosím pána dekana skalického, by ju vzal do rúk svojich a uskutočnil a síce čím skôr, keď možno na sviatky svätodušné.

Rolník.

Poznáte ho?

Plnej mise rád sa klania,
všetky nové smery hania,
Spánok máva veľmi dobrý.
Pevnému sa zdraviu teší,
za motúžom len tak beží,
nech len motúž je medový.
Pred židom sa k zemi kloní,
ľud, slovenský tupí, hani,
sedliaka si nepovšimne.
Meno ota poctivého,
z rodu dobre slovenského,
za korunu odpredáva.
Pleš mu žiari kolom hlavy,
vo tvári má úsmev hravý,
sladké slová z úst sype.

Útlu jemnú má ručičku
hotový pysk na hubičku,
však len pusipajťášovi.

Poznáte ho? — kto to bude? —
Na to povie Jano v búde:
že to dakto je z niportu!

St. F.

Trestný zákon o voľbách.

185. §. Kto voličovi alebo jeho príbuznému tým cieľom, aby na istého kandidáta hlasoval, peniaze alebo iný ošoh dá alebo sľúbi: trestaný bude 6 mesačným žalárom a 2000 korunovou pokutou.

Podobne trestaný bude ten volič, ktorý horeoznačeným cieľom peniaze alebo inú hodnotu alebo sľub prijme.

186. §. Trojmesačným žalárom a 1000 korunovou pokutou bude trestaný ten, kto voličovi tým cieľom, aby na istého kandidáta hlasoval, jesť a piť dá; podobne trestaný bude označeným spôsobom ten volič, ktorý jedenie a pitie prijme.

Jarná pieseň.

Slnko sviatí, jarný čas
prinavrátíť má sa zas,
vôkol vše sa raduje,
v poli, v lese zvestuje:
„Bohu chvála za ten dar;
vďakov, lásky, skvelá žiar!“

Stromy kvitnú, pekne krásne,
vetrik ťumí v starých bukoch;
so všetkých strán počuť hlasné
spevy, v rozmanitých zvukoch.

Všetko spieva, veselí sa,
keď tak stínnym hájom idem;
všetko jása a hemží sa, —
či ja sám len nemým budem?

Zaspievam tiež z duše celej,
do súzvuku spoločného;
vlejem city vďaky vrelej
tiež do spevu úprimného.

Jak krásne, Bože, je to z jara,
keď zemi poklad sa otvára:
jak krásne hory a údolia
sa zelenajú a zavonia!
Jak krásne je to v slnka žiary,
smiať s prírodou sa tvár do tváry!

„Bohu chvála za ten štedrý dar;
vďakov, lásky, srdce plné žiar!“

St. F.

Čo nového doma?

Volebný ruch rozprúdil sa po celej krajine, kortešačky a agitácie nastaly všade.

U nás známe sú posiaľ tieto kandidácie.
V Stupave: Ferdinand Juriga, farár
vajnorský slovensko-ludový, oproti ľudovému
Trubnímu.

V Pezinku: Dr. F. Jehlička slovensko-ludový, oproti ľudovému Dömötörövi.

V Mor. Sv. Janoch: Dr. Pavel Blaho slovensko-ludový, oproti ústavákovi (liberál) grófovi Wenckheimovi.

V Trnave: Ján Novák s kresťanko-sociálnym programom

Vo Vrbovom: Dr. Julius Markovič slovensko-ludový.

V Senici Franko Veselovský slovensko-ludový.

V Bánovciach: Dr. Jozef Minárik lekár slovensko-ludový.

V Ružomberku: Dr. Vavrinec Šrobár sloven-ko ludový.

V Lípt. Sv. Mikuláši: Dr. Jozef Burian slovensko ludový.

V Bytči: Duro Čajda slovensko-ludový.

V Skalici: Dr. Ján Černocho ludový.

V Kulpine: Milan Hodža slovensko-ludový.

Hospodárstvo.

Či ovocné stromy môžu stáť na roľiach? Medzi výhovorkami, ktorými obeť ľud náš omlúva svoju nebačnosť pri pestovaní ovocného stromu, býva i tá, že vraj prvé je chlebič pre človeka, potom ale krm pre dobytok, a tak že hospodár svoje pozemky len týmto dvom cieľom podrobíť má. Uznávané polovičnú pravdivosť otázej výhovorky: polovičnú hovoríme, lebo skúsenosť iných krajin svedčí, že i hlavné pozemky gazdovské, role a lúky, k pestovaniu ovocného stromu priblihané byť môžu, bez toho, žeby pravidelná jich úroda nejakú škodu podstúpila. Tak na pr. vo Švajciarsku pestujú na pospol ovocné stromy po lúkach i na roľiach, a majú sa pri tom dobre. Keď švajciarske pomery hospodárske preneseť na okolnosti naše: povedať môžeme, že každá pešporská merica role (600 siah), bez všetkej škody na obyčajnej úrode svojej znese 12 stromov, takže tedy na každý strom pripadne plocha 50 □ siah. Pri tak riedkom stave stromy nemôžu na roli nijaký škodlivý tien (tónu) zapríčiniť, najmä ak sme k vysadeniu brali stromy krámskeho slivoňa (karlátka, bystrickej slivy). Také osamotilé stromy nikdy tak netrpia od húseníc, jako stromy v hustých sadoch jestvujúce; a ponevác i mnohé pŕactvo poľné s obľubou sdrúže sa vo dne na osamotilých stromoch v otvorenejšom kraji: tedy ono i jednotlivý strom od húseníc a všetkého hmyzu najľahšie očistí, jako v hustom sade, kde húsenice neprestajne preliezajú z jedného stromu na druhý. Čatrná práčička obyčajného opatrenia stromu, a prekopanie zeme motykou pod samým pňom, kade pluh preísť nemôže, ani na váhu nepadá oproti úžitku, z tých stromov plyncemu. Keď ale povážime, že vo vrchovatých krajoch našich mávame často prevysoké medze: nuž zaiste každý rozvážlivý gazda prisvedčí, keď čo najuťnejšie odporúčame, aby sme aspoň tyto medze všade ovocným stromom vysadili.

Komu sa nelení, tomu sa zelení.

Stromy sú verní priatelia človeka od kolisky až do hrobu.

(Dokončenie).

Drevené maliny (moruše) rastú aj tam kde ani agát rast nechce, teda na vlhkých miestach. Ovocie donesú každý rok, ktoré jako zdravý pokrm i na pálenie malinovice sa potrebovať môže. Toto malinové ovocie slúži aj za liek pri tvrdej stolici a je celkom neškodné. Živý plot z drevených malín je výborný. Vrba, tento aj na tých najvlhších miestach rastúci strom, donáša mnohonásobný úžitok. Kvet stromov slúži za výbornú pašu pre včely. Z gledičia (trň Kristovej koruny) hlohu a z iných kričkov sú znamenité živé ploty Slovom, mnoho by sa dalo ešte písať o tých užitočoch, ktoré nám ovocné a iné stromy poskytujú.

Pripomeniem tu ešte jeden pekný príklad, na ktorý bych skoro zabudnul. Na okolí Keč-

keému a iných miest v peštianskej stolici je pôda (zem) neúrodná, pozostávajúca z tak rečeného lietavého piesku, ktorý vietor sem a tam preháňa. V takejto piesočnatej pôde zemiaková vnať ledva na piat' vyrostie. Okolie Kečkemétu teraz predsa vyziera tak, jako raj. Nuž akože sa to stalo? Nie ináč, lenže začali sadiť ovocné stromy a vinohrady.

V tento čas dostáva mesto Kečkemét za ovocie, víno a iné hospodárske dôrobky ročite okolo 4-krát sto tisíc korún najviac z cudzozemska. Pekný peniaz! — Tam sa to najlepšie ukázalo, jako slovenské porekadlo hovorí, že: „Rozum, pilnosť a práca, najlepšie sa vypláca“. Činme aj my tak!

Nezapomenem však aj zo Šoporne niektoré príklady pripomenúť.

Nebohá M. G. gazdina mala jeden hruškový strom (Dielovú maslovku) takto hovorievala: Keďby mi niekto 100 korún ponúkal, abych mu dovolila tú hrušku vyrábať, neprijala by som tých 100 korún. J. T. gazda má na ulici pred domom dve hrušky (hájovky alebo ináč drevobarevné maslovky) hovorí, že by ich za 100 korún nedal. M. Š. krémár kúpil pred pár rokmi 7 hruškových stromkov, za ktoré platil 5 korún 69 hal. čo sa mu draho videlo, ale už v treťom roku po vysadení tých stromkov hovoril žeby ich nedal za 140 korún. Vidíte milí roľníci, také cenu majú ovocné stromy.

Naposledy pripomenem P. Ježiša. Samým božským Spasiteľom je strom a jeho drevo nad iné všetky stvory povýšené a posvätené a preto kresťanov nanajvyš drahé. Len očúvaj!

Keď sa Ježiš narodil, položili ho panské ruky do jasiel, ktoré boli z dreva. Sv. Jozef, vychovávateľ Ježišov bol tesar, teda s tesarčinou živil svätú rodinu, pri ktorej práci mu P. Ježiš k úteche ubíedeneho robotníka, pomáhal. Keď P. Ježiš začal verejne učiť, rád učieval okolo rieky Jordána, kde sa mnoho stromov nachádzalo. Rád chodieval do getsemanskej zahrady v chladnom stieni jej storočných olív sa krvou potil a konečne na dreve kríža zomrel za nás.

Z tohoto vidíš milý roľníku, že aj P. Ježiša drevo — strom — sprevádzal od jeho narodenia až po jeho boľastnú smrť na kríži. Zaslúžia teda stromy, Kristovou krvou pokropené a posvätené, aby sme si ich vážili, rozmnožovali a starostlivo opatrovali. — Učínime pevný sľub, že budeme príklad kečkemétančanov nasledovať, ktorí také polia premenili na raj, kde sa pred tým ani lichva napáť nemohla. Veď hej, mnoho je ešte v našej vlasti takých pustých krajov, ktoré by sa rozumom, pilnosťou a prácou na rozkošné raje premeniť mohli, pamätliví súc toho, že: „Stromy sú verní priatelia človeka od jeho kolísky až do hrobu“.

Drobné zprávy.

† Daniel Bachát v mladšom veku pilný, slovenský spisovateľ, známy obecnstvu pod menom Miloslava Dumného, ev. biskup, zomrel v Pešťbudine na srdcovú porážku.

— Dňa 29. t. r. bude v Moravských Svätých Jánoch valné zhromaždenie gazdovsko-potravného spolku.

Utopil sa poručík. Z Kornoburgu oznamujú, že poručík železničného pluku Edvard Vukits a kadét Fridrich Schober na člne sa ohocli previesť cez Dunaj. V prostred Dunaja ale jeden parník srazil sa s člnom a ho preboril. Vojáci padli do vody a začali plávať. Poručík upozornil kadéta, aby plával na chrbte. Dobrá rada pomohla kadétovi, ktorý sa takto dostal na breh, ale poručík Vukits sa utopil.

Dvaja vlamači. Hlavnomestská polícia predvečerom zatkla dvoch mladých vlamačov,

a síce: 21-ročné o mäsiarskeho tovaryša Imricha Hullámu a 18-ročného nádenníka Rudolfa Tótha. Dvaja mladi ľudia spáckali veľmi mnoho vlámania, oni vylámali aj obchod zlatníka Katza v Izabellinej ulici, odkiaľ ukradli mnoho šperkov v cene tisíc korún. Minulú noc napadli privátneho úradníka Oskara Henzela. Hullám vytiahol nôž a pohrozil sa úradníkovi, že jestli len mukne, hneď ho prekole, Zloději potom ukradli Henzelovi hodinky a peniaze, ba strhli s neho aj svrchník a potom chceli ujsť. Jedon policajt ich ale zbadal a chytil.

— Luhačovice. Prosím ponížene p. redaktor, čo tá Anička Kozruhových umrela alebo je v Amerike? lebo už dlhý čas nečítame nič o nej v našom „Pokroku“. My s radostou vždy čítali sme od nej lebo donášala nám vždy niečo zaujímavého. Teda Vás prosíme p. redaktor jestli by ste vedeli o nej poprosíte ju za nás, aby nezabúdala, lebo že si toho veľmi ľutujeme, keď nečítame od nej v našom milom „Pokroku“.

Viac čitateľov.

BESEDNICA.

Nešťastný žobrák.

Dvaja žobráci stretli sa v meste. Jeden bol šedivý stavec, druhý ešte mladý, ale darebák a leňoch. Starý pozdravil mladého a pýtal sa ho, že kam ide.

„Do susedného mestečka“, — odpovedal tázaný, — „tu na dedine je málo ľudí ktorí by sa nad žobrákom slutovali“.

„Nemôžem prisvedčiť, odvetil stavec, — ja nájdem všade dobrých ľudí“.

Dali sa spolu na cestu. Onedlho prišli k rieke a usadli tam, aby si nohy umyli. Pri tejto príležitosti dali sa rátať vyžobrané peniaze. Stavec mal blízko päťdesiat korún, mladý ale sotvý päť.

„Načo tomu starcovi tolik peňazi“, pomyslel si mladý. „Keďby som ja mal jeho peniaze mohol by som sa slušne zaodiť a dostal by som potom ľahko robotu dakde v továrne. Mohol by so mňa byť riadny človek“.

Hútal. Konečne sobral starcovi peniaze a hodil ho do vody. Potom odišol sám do mesta s tým úmyslom, že si kúpi šaty. Dojúc k prvém k hostincu, zostal stáť. „Eh, oslávim dnešný deň“, hovoril si vstúpil núter. Pil, pil, až prepil všetko čo mal a čo ukradol.

Na druhý deň ležal v priekope za mestom a vyspával svoj trúbel. —

Minulo mnoho rokov.

Z mladého žobraka stal sa stavec. Chodiac svetom, prišiel opäť raz do toho istého mesta. Od prostopsašného života bol celý chorý a dohizdený, tak že mu ľudia vyhýbali a ko-

nečne ho strážnici vyviedli z mesta von. Almužnu mu málo kto dal.

Náhodou prišiel opäť k tej rieke a k tomu miestu, kde bol pred rokmi zavraždil a olúpil starca. Tu sa rozpamätal na svoje zlé skutky, na kliatbu starcov, na vlastnú hnusobu; zaplakal horko a zalomil rukami. Potom vytiahol šnoru, s ktorou bol opásaný — a obesil sa. Pomsta za zločin!

Str. Ferd.

Púť do Lurdu.

Toho roku 6. mája pohne sa púť do Lurdu, výborné to pútnické miesto vo Francúzsku, s podotknutím Einsiedeln, — Lyon — Purayle — Monial a Zürichu. Celá cesta bude trvať 14—15 dní a tak 20. mája môže každý doma byť. Obširnejší program je k dostaniu u farného úradu v Saštine (Sasvár Nyitra m.), ktorý ho ochotne zašle prihlásajúcim sa.

Oznamy

Pravé krmne vápno so značkou

„HOSPODAR“

Dostať:

5 kg vrecko za K. 2— 50 kg vrece za K. 12.—

výhradne v sklade

Jesenský v Lipt. Sv. Mikulaši.

Obširne návody a plakáty zadarmo. — Hodí sa pre každý druh statku.

Ján Novomestský

strojník a mechanik v Holiči.

Odporúčam svoj hojne zásobený sklad
šicích strojov a biciklov za ľavné ceny.

Pánov hospodárov upozorňujú na môj sklad hospodárskych strojov.

Správy šicích strojov prevezmem za ľavnú cenu.

Můj drahý mužičku!
 ja by som Ta mala veľmi rada,
 keď by si mi a našim dievčatom
 kúpil krásne

SUKNE LODENOVÉ

veľmi praktické, ktoré za každú ce-
 nu počínajúc od 55 — 60 a 70 kr.
 vyše vyrába dobierkou zasiela jedine.

Tkáčsky záv. **A. Jelinka v Lisku.**
 pp. Jimramov. Morava.
 v zorky zdarma a franco.

Parné a vanové kúpele

nachodia sa v Uh. Skalici na Horních maje-
 roch pri novej pálenici.

Kúpele sú otvorené každodenne ráno od
 7. hod. do 1. hod. a odpoľudnia od 2. do 5.
 hod. Každý štvrtok popoludní parný kúpeľ je
 pripustený jedine osobam ženského pohlavia.

Cena jedného kúpeľného lístka (bez bi-
 lizne) je 80 halierov.

Predplatné na 10 kúpeľných lístkov je
 7 korún.

Preto prosíme aby všetci čistotu milu-
 júci ľudia často navštevovali tieto kúpele
 lebo „čistota je pol zdravia“.

Sviece kostolné

všetkých druhov

**voskové a polovoskové
 sviečky**

stolné stearinové a parafinové, hladké
 a krútené biele lebo barevné, ďalej

mydla

ku praniu a voňavé

(toilettné), všetky

v najlepšej jakosti dodáva naj-
 ľavnejšie

Prvá Královohradecká cis. a
 král. dvornia továreň
 na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček,
 Hradec Králové, Kral. České.

Založeno roku 1816.

Pre dôstojné farné úrady zvláštné ľavné ceny!

Solná veska kresťanská firma.

Moderné zařízené továrny firmy
**První moravská rolnická továrna
 akciová**

na soustředěná hnojiva a lučebniny
v Přerově.

doporučují co nejlépe

**Superfosfát z kostné moučky
 a Superfosfát nerostný**

Za cen, konkurenční a za podmínek nejpri-
 znivějších

Smíšená hnojiva k řepě, ječmenu, chmeli,
 atd. Kostní moučku rozloženou, kámit, drasel-
 naton sůl jakož i ostatní druhy hnojiv lze kou-
 piti za ceny najnižší.

Žádáme veškeré zemědělece, aby ve vlastním
 zájmu požádali nás o nabídku, kterouž ochotně
 a co nejrychleji vyřídíme.

Velké

katarhy

hltanu, lutanu, trubie a žulúdku dajú se
 vyléčiti

**LUHACOVICKOU
 KYSELKOU**

a to jednak pitím, jednak inhalacemi, Při
 dráždivosti radno jí píti s teplým mlékem.

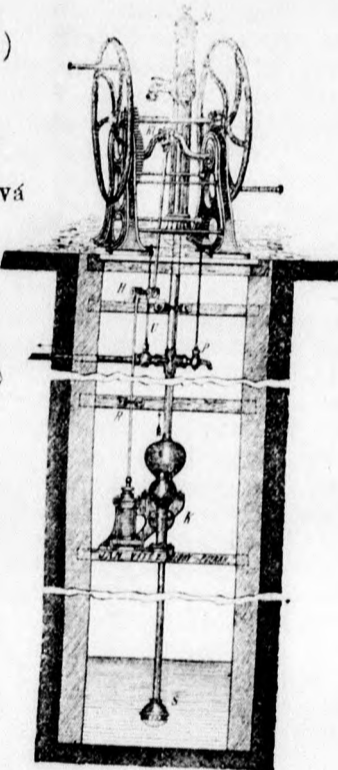
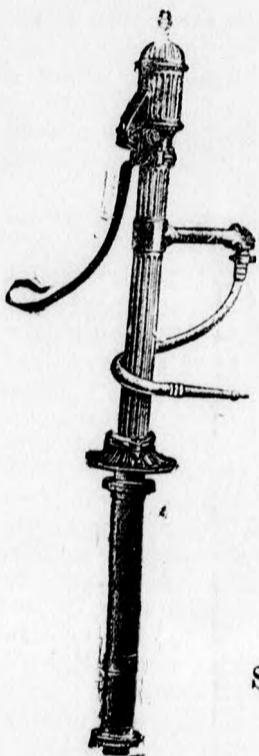
Správa lázní v Luhačovicích.

Továrneň na vodovody a pumpy
Jan Vítěz v Přerově (Morava)
 zariaďuje s plnou zárukou najlepšie

pumpy

pre mestá, obce, veľkostatky, villy gazdovstva
 tehelne, továrne, zah-
 rady, mliekárne atď

Genníky a
 rady zdarma.

Spolehlivý zástupci a cestující sa příjmu.

Každá sporivá gazdina

používa

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM == SO SOKOLOM

Docielí tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej
kávy

TOVARNE :

v Kolíne a Prostejove, Morava